

Педагогічна освіта

УДК 37.018.43:37.091.12:005.32

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.18364441>

**Лідерство педагогічних працівників у адаптації педагогічних методик до
дистанційного формату навчання в умовах кризи**

Каніщев Олексій Ігорович,

старший викладач кафедри підготовки інженерного складу факультету
перепідготовки та підвищення кваліфікації авіаційного персоналу Харківського
національного університету Повітряних Сил, Харківський університет
Повітряних Сил імені Івана Кожедуба,
Україна м. Харків, <https://orcid.org/0000-0002-2157-1625>

Савчук Віталій,

викладач кафедри військового лідерства Військової академії Україна м.Одеса,
<https://orcid.org/0009-0007-6485-2869>

Зуєнко Неля Олександрівна

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземної філології і
перекладу
Національний університет біоресурсів і природокористування України
03041, Україна, м. Київ,
<https://orcid.org/0000-0003-4988-0021>

Прийнято: 09.01.2025 | Опубліковано: 25.01.2026

*Анотація. Мета дослідження. Враховуючи умови сьогодення (особливо
воєнні дії в нашій державі) актуальною залишається проблематика кризових*

змін у сфері освіти, адже наразі здійснюється переорієнтація із традиційних форм навчання на дистанційні та гібридні. Виходячи із наведеної проблематики очевидно, що педагогічний працівник постає вже не просто як транслятор навчальних знань, а як стратегічний координатор, організатор та модератор освітнього процесу. Незважаючи на численну кількість досліджень у галузі методичних аспектів дистанційної освіти та використання цифрових інструментів, роль педагогічного лідерства в кризових умовах залишається досі недостатньо розкритою та вивченою.

Методи дослідження. У статті використовувався метод теоретичного аналізу наукових джерел, ґрунтовних аналітичних матеріалів та офіційних звітів від провідних освітніх інституцій. До того ж, чималу роль відіграв порівняльний аналіз, який допоміг деталізувати особливості змішаного та дистанційного навчання в умовах кризових явищ. Метод систематизації надав змогу відібрати усі необхідні матеріали, що мають безпосереднє відношення до конкретних цифрових платформ, онлайн-інструментів та методичних рішень у навчальному процесі. Завдяки поєднанню теоретичного аналізу та практичного досвіду у сфері лідерства серед педагогічних працівників вдалося не тільки чітко окреслити наявні тенденції, а й виявити глибинні труднощі та ідентифікувати ті важливі робочі моменти, до яких і змушені звертатися педагоги під час організаційної діяльності у навчанні.

Результати дослідження. Під час проведеного аналізу було встановлено, що результативність дистанційного навчання (особливо у надзвичайних ситуаціях та воєнному стані) безумовно залежить саме від лідерських якостей працівників у галузі освіти. Зокрема, найбільш ефективними на наш погляд виявилися ті моделі, де все ж вдалося інтегрувати сучасні цифрові платформи, інтерактивні ресурси та елементи навчання на основі симуляцій (від англ. *simulation-based learning*). Змістовне застосування синхронних та асинхронних форматів, які можна реалізувати з допомогою

інструментів таких як *Google Classroom*, *Zoom* та засобів оперативної комунікації, вкрай активізувало пізнавальну діяльність освітян, а також змотивувало розвиток їхніх комунікативних умінь і, що найголовніше, допомагало підтримувати стійку навчальну залученість. З'ясовано у статті, що у педагогічній діяльності психосоціальний аспект відіграє чільну роль, адже в даному випадку вирішальними були гнучкість, висока емпатійність і безпосередня здатність викладача блискавично адаптувати навчальні рішення, безперервно зважаючи на змінний емоційний та психологічний стан здобувачів освіти.

Висновки. Насамкінець зауважимо, що в ситуаціях глибокої кризи саме педагогічне лідерство набуває абсолютно ключового значення, оскільки здатне гарантувати неперервність та відносну стабільність навчального процесу, навіть коли ресурси вкрай обмежені, а обставини безперервно змінюються. При цьому, синтез глибинного професійного досвіду викладача, його щирої готовності до безперервного самонавчання та вміння ефективно застосовувати об'ємний спектр цифрових інструментів формує непорушну основу для якісної підготовки фахівців, котрі здатні впевнено діяти у стресових ситуаціях та в умовах невизначеності. Отже, освіта в кризових умовах виявляється залежною не стільки від технологічних рішень, скільки від критично вагомого людського чинника та лідерського потенціалу самого педагога.

Ключові слова: дистанційне навчання, військова освіта, військова педагогіка, адаптація педагогічних методик, кризові умови, цифрові технології, онлайн-бойова підготовка, навчальні симулятори.

Leadership of Teaching Staff in Adapting Pedagogical Methods to the Distance Learning Format under Crisis Conditions

Oleksii Ihorovych Kanishchev,

Senior Lecturer at the Department of Engineering Personnel Training, Faculty of Retraining and Advanced Training of Aviation Personnel,
Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University,
Kharkiv, Ukraine,

<https://orcid.org/0000-0002-2157-1625>

Vitalii Savchuk,

Lecturer at the Department of Military Leadership,
Military Academy,
Odesa, Ukraine,

<https://orcid.org/0009-0007-6485-2869>

Nelia Oleksandrivna Zuienko,

Candidate of Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor at the Department of Foreign Philology and Translation,
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine,
Kyiv, Ukraine,

<https://orcid.org/0000-0003-4988-0021>

***Abstract.** This study aims to figure out how teacher leadership helps adjust teaching methods for remote learning during tough times, specifically under martial law in Ukraine. It's also looking for reliable methods to keep education thriving This subject is important because long-term issues have led to big challenges, forcing schools to swiftly adapt to online and hybrid learning models Recent research dives*

deep into tech and online trends, but it's kinda missing the mark on how teacher leadership steers the ship, keeps kids hooked, and hones crucial skills when the waters get rough.

Methods. *The research methodology is based on the analysis and synthesis of recent scientific publications, official reports of international and national organizations, a comparative review of distance and blended learning practices, as well as the systematization of empirical data on the use of digital platforms and tools in the educational process. The study used methods of theoretical analysis, synthesis, generalization of pedagogical experience and interpretation of statistical data, which allowed to identify key trends and problems in the implementation of distance learning in crisis conditions.*

The results of the study. *The results of the study convincingly demonstrate that the teaching staff is able to effectively transform their own didactic approaches in accordance with the requirements of the distance learning format. The decisive factor in such transformation is the professional subjectivity of teachers, which is manifested in the ability to independently initiate changes, pedagogical experimentation and the organic inclusion of digital services, interactive educational resources and technologically mediated solutions in the structure of the educational process. The generalized data demonstrate that the combination of synchronous interaction with asynchronous forms of presentation of educational material, as well as the systematic use of learning management environments, video communication platforms and channels of operational information exchange, contributes to the growth of educational engagement of education seekers, increased transparency in monitoring their educational achievements, the development of professionally oriented communication skills, intercultural sensitivity and readiness for future professional activity. At the same time, the effectiveness of distance learning in crisis conditions is largely determined by the personal and leadership qualities of the*

teacher, in particular the ability to empathize, pedagogical plasticity and reflective attention to the psycho-emotional state of students.

Conclusion. *Summarizing all the above considerations, it should be firmly stated that the role of teacher leadership becomes absolutely decisive when it comes to preserving and qualitatively increasing the educational impact of distance learning, especially in conditions of critical situations and acute crises that constantly arise in the modern world. Moreover, subject to the implementation of truly intellectual curricula, continuous professional training of teaching staff and timely provision of the necessary technological means, the distance form of acquiring knowledge acquires a dual functionality: it not only continues the educational process for the population, but also effectively forms competitive specialists who are able to demonstrate success and effectively navigate even in the most difficult conditions of modern professional activity.*

Key words: *distance learning, military education, military pedagogy, adaptation of pedagogical methods, crisis conditions, digital technologies, online combat training, training simulators.*

Постановка проблеми. Місія педагогічних працівників, особливо під час такої затяжної тривалої кризи, яка спричинена повномасштабним вторгненням ще з 2022 року, набула критично важливого значення. В даному випадку мова ведеться про грандіозну зміну та трансформацію у сфері дидактичних та методичних підходів для ефективності переходу до змішаних та дистанційних моделей навчання.

У освітній сфері було надто важко підтримувати безперервну стабільність – це спровоковано як матеріально-технічними витратами, так і масовими міграційними хвилями. Як свідчать дані UNESCO, до середини 2025 року було пошкоджено та знищено понад 3400 закладів освіти. Із цього видно, що дійсно неможливо було проводити заняття як в аудиторіях, так і в класах.

Виникла нагальна потреба у впровадженні нових та продуманих рішень щодо реалізації дистанційних форматів. Реалізація широкомасштабних програм, які спрямовуються на розвиток педагогічного потенціалу та нарощування цифрової спроможності викладацького корпусу, стала потужною відповіддю на зазначений вище виклик [15].

Згідно даних, які були окреслені Глобальною коаліцією з питань освіти UNESCO простежуємо, що практично 77,4 тисячі українських учителів долучилися до програми підготовки цифрових педагогів. До того ж, визначена кількість становить понад чверть від загального національного педагогічного складу, а що особливо важливо – сертифікацію успішно завершили близько 42 відсотків усіх слухачів [17].

Цифрова перебудова освітньої системи України – це процес, який явно виходить за вузькі рамки елементарного навчання та професійного розвитку педагогів. У Національних та європейських статистичних звітах визнаєно громіздке розгортання цифрової інфраструктури: понад три сотні центрів цифрового навчання вже створено для гарантованого забезпечення пристроями, надання високошвидкісного доступу, навчальних матеріалів, а також невідкладної психологічної підтримки. Крім того, на платформах на кшталт Всеукраїнської онлайн-школи, яка пропонує тисячі цифрових уроків і курсів, зареєстровано вже близько 900 000 користувачів [8]. Проте, незважаючи на цей інфраструктурний стрибок, значна частина освітян досі стикається із серйозними методологічними прогалинами у плануванні, організації інтерактивного онлайн-залучення та ефективній інтеграції справді передових цифрових інструментів.

Отже, тільки впровадження механізмів в комплексі дасть педагогічним працівникам можливість займати лідируючі позиції та ефективно функціонувати у динамічному просторі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сьогоднішній день існує чимало дослідників, які дискутують з питань лідерства педагогічних працівників у адаптації педагогічних методик до умов дистанційного навчання. До прикладу, О. І. Канищев, М. І. Берегова та І. О. Дементьєв у своїх працях [4] акцентують увагу не тільки на впливі педагогічних підходів і сучасних технологічних інструментів на загальну ефективність дистанційного навчання, але й на непересічній важливості адаптації навчального контенту саме під безпосереднім керівництвом викладача, що є запорукою витривалого залучення слухачів та досягнення успішних результатів у процесі навчання.

Разом із тим, цінним є й досвід вчених О. Горбатюк та О. Дутко [2], які зосередили свої дослідження на проблематиці адаптації педагогічних методів безпосередньо до динамічного онлайн-середовища, рішуче наголошуючи нагальну потребу для освітян майстерно об'єднувати усталені традиційні принципи навчання із інноваційними цифровими інструментами та новітніми інтерактивними платформами, що необхідно для безкомпромісного збереження якості освітнього процесу.

Пов'язані з цією темою наукові доробки, що присвячені комплексному професійному становленню педагогічних кадрів, засвідчують неухильне зростання значущості тих надпредметних компетентностей, які мають безсумнівно особистісно-комунікативний характер, оскільки саме вони виступають чільним критерієм повноцінної реалізації лідерського потенціалу викладачів у критичний період переходу до дистанційно опосередкованих форм освітньої взаємодії.

Зовсім іншої думки притримуються І. І. Дорожко, О. Є. Малихіна та Л. В. Турищева [3], які у власних дослідження наголошують на формуванні та становленні м'яких навичок (англ мовою - soft skills), які без сумнівів орієнтуються на лідерство і є вирішальними для успішного та ефективного

управління цифровим навчальним середовищем, а також для активного сприяння стійкості, високій адаптивності та інноваційним підходам.

О. О. Бондарчук [1] притримується подібного твердження про те, що для професійного розвитку педагогічних працівників вагомим є якраз використання м'яких навичок, постійно підкреслюючи при цьому їхню ключову роль у вмінні спрямовувати слухачів через складні навчальні завдання та сприяти формуванню спільного, високоінтерактивного навчального досвіду навіть у кризових умовах.

У контексті невизначених складних обставин в нашій країні, дослідники А. Мельниченко та Т. Желяскова [10] спробували здійснити моніторинг глибинної трансформації освітнього процесу, яка відбулася після пандемії COVID-19, зосередившись на чільній ролі педагогів як лідерів у стрімкому впровадженні цифрових інструментів і наданні ґрунтовної підтримки освітянам.

Окрім того, особливої уваги заслуговує робота О. Плахотника та С. Буріана [12], які вивчали специфіку організації освітнього процесу у форматі дистанційного навчання на прифронтових територіях безпосередньо в період воєнного стану в Україні, чітко наголошуючи на критично важливій ролі педагогічного лідерства у забезпеченні не лише стійкості, але й безпеки здобуття освіти.

Звертаючись до зарубіжних наукових джерел, ми бачимо, що К. Сміт, С. М. Гамлем, А. К. Сандал та К. С. Енгельсен [13] активно розробляють концептуальні засади так званої «респонсивної педагогіки», у межах якої підкреслюється фундаментальна важливість адаптивного педагогічного лідерства для підтримання високого рівня залученості студентів і розвитку ключових компетенцій в умовах постійних системних змін.

Також цікавим є аналіз М. Сотера [14] використання платформи Zoom в українських технічних вищих навчальних закладах, що продемонструвало її

значну ефективність як потужного інструменту, який дозволяє викладачам безперешкодно проводити синхронні уроки та якісно керувати освітніми процесами на значній відстані.

Втім, очевидним все ж залишається факт того, що відсутність систематизованого обґрунтування всіх вищезазначених елементів у їхній нерозривній залежності, яка включає і соціальні, і технологічні аспекти, безсумнівно знижує наші можливості для впровадження змістовного розуміння феномену лідерства. Загалом, цей феномен є провідним компонентом сучасної цифрової педагогіки і вимагає суттєвого заповнення для забезпечення ефективності у процесі освітньої трансформації.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Наразі існує чимало дослідницьких розвідок стосовно адаптації педагогічних методик до дистанційної форми навчання, проте ми все ще стикаємося із прогалиною – це питання лідерства викладацького педагогічного складу у сфері запровадження цифрових технологій та онлайн-платформ із врахуванням реалій воєнного стану в нашій країні.

Той масив публікацій, який на сьогодні снує, надмірно зосереджений або на окремих педагогічних інноваціях, або ж на виключно технологічних деталях організації дистанційного навчання. І у такому випадку виникає дисбаланс. Адже зазначений підхід поза важливою увагою залишає комплексний вплив, який лідерська позиція педагога спрямовує на професійну мотивацію, формування навичок та глибину залученості освітян. Таку диспропорцію можна відчувати у вузькоспеціалізованих військових чи професійно орієнтованих освітніх системах, де все-таки мало вивчено, як ефективно інтегрувати інтерактивні навчальні платформи, сучасні симуляційні тренажери та інструменти формувального оцінювання безпосередньо у навчальні плани.

Формулювання цілей статті (постановка завдання):

1. Визначити особливості освітнього ресурсу лідерської діяльності викладачів у дистанційних форматах як засобу підтримки неперервності освіти та розвитку професійних компетенцій.

2. Обґрунтувати педагогічно-організаційні умови трансформації навчальних методів до онлайн та змішаних моделей із формуванням стійких освітніх траєкторій.

3. Здійснити аналіз основних заходів щодо цифрової педагогіки та лідерства, спершу узагальнюючи досвід інтеграції інтерактивних платформ, симуляційних практик та цифрових інструментів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Повномасштабне вторгнення в нашу країну спричинило потужну системну дестабілізацію всього освітнього простору, і при цьому зразу ж актуалізувавши критичну необхідність нагальної перебудови навчального процесу в абсолютно всіх типах закладів освіти (це відчутно особливо у сфері військово-професійної підготовки).

Як свідчать офіційні дані, оприлюднені UNESCO та Міністерством освіти і науки України, під час активної фази війни приблизно чверть усіх студентів (близько 25%) повністю перейшла на онлайн-навчання, тоді як ще 30% успішно застосовували змішану форму, комбінуючи онлайн- та офлайн-методи [18]. Із даних стає очевидно, наскільки цифрові технології швидко стали основною, якщо не єдиною, дієвою стратегією для забезпечення неперервності освітнього процесу в умовах надзвичайної ситуації. Звісно, така зміна парадигми викладання вимагає від педагогів значно більшого, аніж простого рутинного викладу контенту; вони тепер мають виступати лідерами, формуючи стійкість, просуваючи інновації та забезпечуючи максимальне залучення здобувачів освіти. До прикладу, таке лідерство передбачає активне застосування навчальних платформ на кшталт Google Classroom, яка, до слова, залишається найбільш популярною серед українських студентів у режимах дистанційного та змішаного навчання, охоплюючи близько 60% слухачівського складу [8].

Цільові ініціативи, спрямовані на підвищення ключових цифрових компетенцій у педагогічних працівників, забезпечили відчутну підтримку цифровій трансформації освітньої сфери в Україні. Програма цифрової підготовки від UNESCO охопила десятки тисяч освітян, причому звіти детально показують, що понад сорок вісім тисяч українських педагогів офіційно зареєструвалися в цій онлайн-програмі професійного розвитку, прагнучи істотно покращити власні навички роботи у складному цифровому навчальному середовищі [16].

Не менш вагома додаткова підтримка включала масштабне розповсюдження техніки: було передано понад п'ятдесят тисяч цифрових пристроїв для викладачів та більше ніж вісім з половиною тисяч пристроїв для дітей, що мало критичне значення для подолання гострих прогалів у доступі до технологій, необхідних як для синхронного, так і для асинхронного навчання [17]. Слід наголосити, що подібні узгоджені зусилля не лише дозволили негайно реагувати на невідкладні виклики, спричинені військовою кризою, але й активно сприяли розвитку значно ширшої екосистеми професійної практики, де освітяни, які наполегливо працюють над розвитком дизайну навчання та ефективним використанням технологій, можуть взаємодіяти, обмінюватися досвідом та спільно генерувати інновації.

Враховуючи те, що в реаліях сьогодення стрімко розвиваються цифрові екосистеми, такі платформи як Viber та Telegram набули рис квазіінституційних комунікаційних хабів. Якщо дивитися по суті, то зазначені канали забезпечують і оперативну координацію навчальної діяльності, і підтримку психоемоційної стійкості здобувачів, а також виконують функцію неформалізованого розтлумачення академічних вимог. Асинхронна природа цих сервісів, у поєднанні з мінімальними технологічними бар'єрами для доступу, зумовлює їхню особливу, навіть критичну, релевантність саме в періоди підвищеної нестабільності. Справді, коли освітня взаємодія

відбувається в умовах фрагментарної залученості, нерегулярного інтернет-з'єднання і змінної інтенсивності навчальної присутності студентів, ці платформи виявляються незамінними [11].

Паралельно, у галузі освіти синхронні відео-комунікаційні платформи, такі як Zoom та Google Meet, діють як базис для всього технологічно-дидактичного об'єднання дистанційної когнітивно-комунікаційної взаємодії, забезпечуючи при цьому інтегровану координацію у навчальному процесі в реальному часі. І вже далеко за межі звичайного транслявання контенту або фасилітації дискусій продукується їхній функціональний потенціал, адже ці середовища здатні відтворювати архітектонічні елементи аудиторної дидактики. Виходячи із цього, ефективно працює поетапне, кероване моделювання навчальної інформації, колективне конструювання завдань, а також оперативна діалогічна регуляція.

Застосування малих груп, інтегрованих візуальних просторів та інструментарію миттєвого опитування створює ідеальні умови для реалізації диференційованих стратегій навчальної взаємодії та суттєвого посилення ефекту соціальної присутності. У такому випадку вкрай вагомим аспектом є підтримка мотиваційної резилієнтності та когнітивної активності студентів протягом тривалих дистанційних циклів.

Доцільно підкреслити, що разом із цим процесом простежуємо достатнє посилення ролі інтерактивних та формувальних інструментів оцінювання, зокрема Kahoot! і Google Forms, які наразі стають основою всієї цифрової дидактичної архітектоніки. Їхня активна інтеграція все-таки повністю переосмислює оцінювання, виводячи його за межі простого вимірювання; воно перетворюється на безперервний механізм педагогічної регуляції, що функціонує впродовж усього навчального циклу.

Зауважимо, що для того, аби досягнути високого рівня мотиваційної та когнітивної залученості освітян в навчальний процес слід використовувати

миттєву візуалізацію результатів, гейміфіковані формати тестування, а також адаптивні алгоритми опитування. При цьому педагогічні працівники отримують інформацію щодо конкретних зон утруднення, індивідуальних траєкторій навчальної діяльності та загальної динаміки формування компетентностей. І завдяки цим даним досягається підґрунтя для своєчасного коригування педагогічно-технологічних стратегій і конструювання персоналізованих освітніх траєкторій, які дедалі точніше віддзеркалюють адаптивні можливості традиційного очного навчання.

Видно, що практично в рази збільшується педагогічний потенціал згаданих інструментів саме завдяки їхній продуманій технічній інтеграції в єдині, злагоджені цифрові екосистеми. Як приклад, візьмемо автоматичне передавання даних про успішність із Kahoot! безпосередньо до журналів оцінювання Google Classroom: свого роду це мінімізує адміністративне навантаження на викладача та згачно підвищує узгодженість усіх практик оцінювання [7].

Попри всі вражаючі успіхи, яких було досягнуто у впровадженні цифрової педагогіки, в системі освіти все ще зберігаються досить істотні розбіжності у доступі до пристроїв та особливо до надійного підключення до Інтернету. Значна частина як слухачів, так і викладачів досі стикається з відчутними бар'єрами, які, безумовно, перешкоджають їхній повноцінній участі в онлайн-діяльності. Дослідницькі звіти підтверджують, що прогалини у наданні цих послуг залишаються все-таки нагальною проблемою, оскільки станом на 2025 рік понад 283 тисячі слухачів та майже 67 тисяч педагогів були ідентифіковані як такі, що все ще критично потребують цифрових пристроїв для забезпечення повноцінної участі у процесі дистанційного навчання [8]. І все ж, при цьому виникають гострі проблеми в регіонах, де спостерігається підвищена загроза безпеці; там гібридні та онлайн-формати залишаються найбезпечнішими способами навчання, про що свідчить той факт, що восени

2025 року близько 400 тисяч українських дітей продовжували навчатися саме дистанційно [9].

У табл. 1 виділено основні види ролей лідерів-викладачів та їхній вплив на педагогічну та цифрову компетентність у дистанційній освіті.

Таблиця 1

Комплексна класифікація ролей лідерів-викладачів та їхній вплив на педагогічну компетентність у дистанційній освіті [14, с. 100-101]

Роль лідера-вчителя	Основні функції та обов'язки	Тип лідерської взаємодії	Вплив на розвиток професійних компетентностей	Потенційні стимули
Постачальник навчальних ресурсів	Забезпечення колег і персоналу методичними матеріалами та слухачів – освітніми контентами	Квазіінституційна підтримка	Підвищує доступність та інтеграцію цифрових ресурсів	Оптимізація педагогічних процесів, визнання експертного статусу
Фахівець із педагогічних стратегій	Консультавання колег щодо впровадження інноваційних методик, адаптація навчальних планів	Колегіальна, консультативна	Розвиває стратегічне планування та адаптивну педагогіку	Підвищення професійної експертизи, покращення навчальних результатів
Спеціаліст із навчальних програм	Узгодження стандартів навчання, розробка спільних оцінювань, контроль відповідності програм	Методична координація	Підтримує цифрову інтеграцію контенту та систематизацію знань	Зміцнення репутації, підвищення когнітивної узгодженості
Підтримувач класного середовища	Демонстрація нових уроків, спільне викладання, супервізія колег	Менторська та практична	Розвиває міжособистісні та інструктивні компетентності	Підвищення педагогічної впевненості, стимулювання інновацій
Посередник професійного навчання	Організація спільних навчальних	Кооперативна, фасилітаційна	Сприяє професійній синергії та	Формування спільнот практики, покращення

	груп, обмін методиками, впровадження нових практик		розвитку цифрових інструментів	результатів слухачів
Наставник (ментор)	Адаптація нових педагогів, консультування щодо програми та шкільної політики	Персоналізована наставницька взаємодія	Підвищує педагогічну адаптивність та компетентність у дистанційному навчанні	Збереження педагогічної спадщини, професійний розвиток молодих фахівців
Лідер шкільного рівня	Участь у комітетах, робочих групах, впровадження стратегій покращення ЗВО	Стратегічна та організаційна	Розвиває управлінську компетентність, інтегрує цифрові системи	Вплив на шкільну стратегію, підвищення авторитету
Коуч з аналітики даних	Аналіз оцінювань та результатів тестів, розробка рекомендацій для колег	Аналітично-консультативна	Розвиває цифрову грамотність та здатність до прийняття рішень на основі даних	Підвищення ефективності диференційованого навчання
Формувач освітньої атмосфери	Адаптація навчальних планів до потреб слухачів, впровадження змін у програми	Інноваційно-педагогічна	Підсилює креативну педагогіку, соціальну присутність та мотивацію	Створення інклюзивного навчального середовища, покращення навчальних результатів

Беручи до уваги наведені дані у табл.1 бачимо, що існує чимало ролей лідерів-педагогів. Бачимо, що лідерство викладачів у дистанційній освіті формується на основі взаємодоповнюючих ролей починаючи від підтримувача класного середовища до коуча з аналітики даних. Якщо розглядати в сукупності всі ці функції кожного лідера-педагога – простежуємо системний вплив на розвиток управлінських, професійних, цифрових та міжособистісних компетентностей у дистанційному форматі навчання.

Нижче на рис. 1 приведемо приклад використання цифрових інструментів у процесі дистанційного навчання в діяльності педагогічного персоналу на базі

Institute for Digitalisation of Education of the National Academy of Educational Sciences.

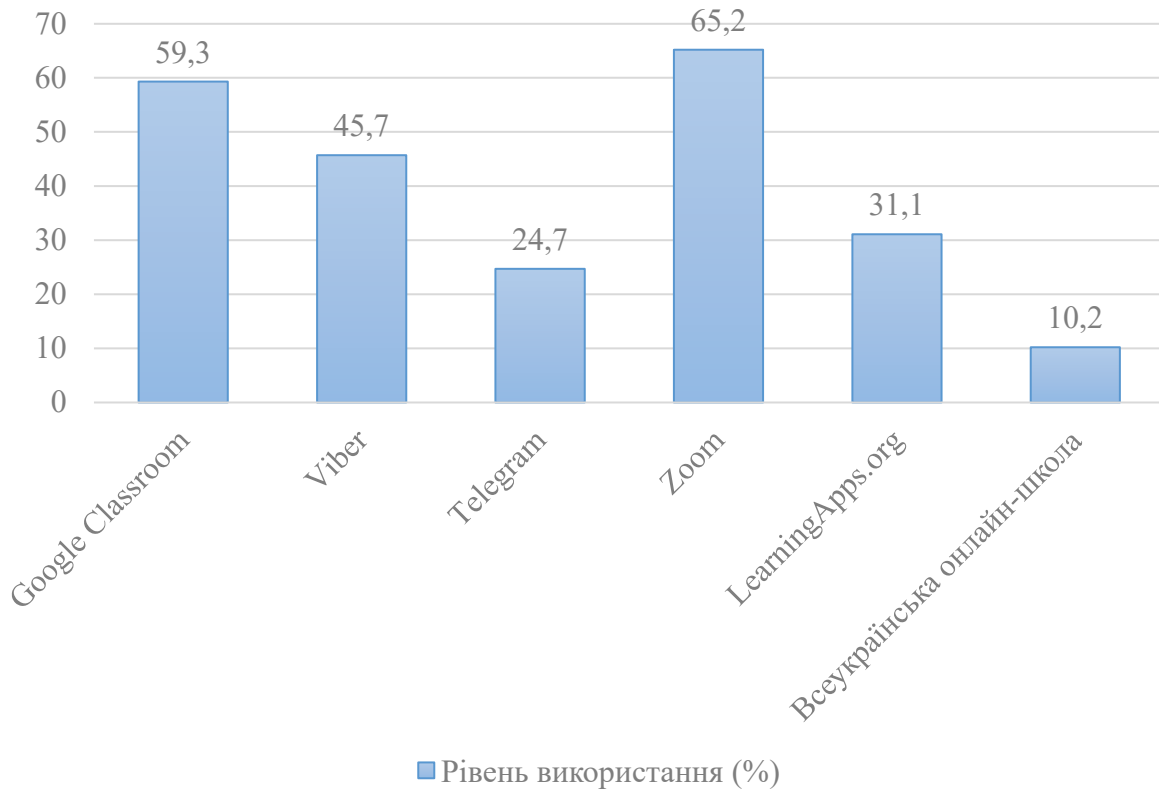

Рисунок 1. Використання цифрових платформ у дистанційному та змішаному навчанні [11]

Простежуючи дані з рис. 1 стає очевидно, що найвищу позицію займає Zoom (65,2 %), що підтверджує її домінуючу роль як основного інструменту синхронної онлайн-взаємодії між викладачами та здобувачами освіти. Google Classroom (59,3 %) в даному випадку займає роль підґрунтя для управління різноманітними завданнями, для здійснення асинхронної комунікації та організації навчальних матеріалів.

Як бачимо, помірний рівень залучення мають комунікаційні платформи Viber (45,7 %) та LearningApps.org (31,1 %). Такі зазначені допоміжні інструменти відіграють чималу ґрунтовну роль в процесі оперативного обміну

інформацією, підтримки зворотного зв'язку та активізації навчальної діяльності. На противагу цьому, нижчий рівень продемонстрували такі платформи як Telegram (24,7 %) та «Всеукраїнська онлайн-школа» (10,2 %), що в свою чергу показало меншу інституціоналізованість в освітньому середовищі та обмеженість у використанні навчальних освітніх програм.

Отже, а ході адаптації педагогічних методик ефективною є здатністю інтегрувати інтерактивні підходи у навчальній діяльності з технологічними інструментами, водночас із врахуванням емоційних, когнітивних та соціальних потреб освітян.

Висновки. Аналізуючи поняття «лідерство» серед педагогічного персоналу працівників бачимо, що саме він важливий у процесі збереження по-перше безперервності, по-друге якості освіти. Цього досягають завдяки постійним якісним змінам у формуванні педагогічних підходів під час кризи в країні у дистанційному форматі навчання. Вважаємо, що все-таки недостатньо тільки опанувати цифрові інструменти, хоча й вони безумовно важливі. Вагомо встановлювати соціальний взаємозв'язок та контакт із слухачами, навчитися розрізняти їхні когнітивні та емоційні потреби, а також їхнє критичне мислення.

На сьогодні для будь-якого педагога цінним досвідом та провідним чинником лідерства є використання у навчальній діяльності та просторі інтерактивних технологій, онлайн-симуляцій, дистанційних платформ, різного роду додатків типу Kahoot!, Google forms. У процесі використання новітніх цифрових платформ та технологічних засобів в освітян розвиваються навички вирішувати різного роду проблеми, критично мислити, розвивати оперативну пам'ять та приймати неординарні рішення.

Список використаних джерел

1. Бондарчук О. О. Розвиток *soft skills* майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти у процесі фахової підготовки. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: збірник наукових праць*, 2021. Вип. 61. С. 5–13. URL: <https://vspu.net/sit/index.php/sit/article/view/3015>
2. Горбатюк О., Дутко О. Адаптація класичних методів педагогіки до дистанційного формату освітньої діяльності. *Педагогічна освіта: теорія і практика*, 2024, № 37. С. 7–15. DOI: <https://doi.org/10.32626/2309-9763.2024-37-7-15>. URL: <http://pedosv.kpnu.edu.ua/article/view/322401>
3. Дорожко І. І., Малихіна О. Є., Туріщева Л. В. Вивчення проблем розвитку лідерських *soft skills* компетенцій сучасних здобувачів ЗВО. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія “Психологія”*, 2024. Вип. 2. С. 91–95. DOI: <https://doi.org/10.32782/psy-visnyk/2024.2.18>. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/bbcee7c0-012b-4ce0-a020-c7dc338ccb41/content>
4. Каніщев О. І., Берегова М. І., Дементьев І. О. Вплив педагогічних підходів та технологій у дистанційному навчанні. *Академічні візії*, 2025. Вип. 43. С. 1–10. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15620373>. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/download/1953/1838>
5. Bao W. COVID-19 and online teaching in higher education: a case study of Peking University. *Human Behavior and Emerging Technologies*, 2020. P. 1–3. DOI: 10.1002/hbe2.191.
6. Bonfield Ch. A., Salter M., Longmuir A., Benson M., Adachi Ch. Transformation or evolution?: Education 4.0, teaching and learning in the digital age. *Higher Education Pedagogies*, 2020. Vol. 5, no. 1. P. 223–246. DOI: 10.1080/23752696.2020.1816847.

7. Kahoot! Kahoot! Щоквартальний інформаційний бюлетень EDU: Q4 2025. *Kahoot! Support*, 2025. URL: <https://support.kahoot.com/hc/uk/articles/45206834602643-Kahoot-%D0%A9%D0%BE%D0%BA%D0%B2%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D1%96%D0%BD%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D0%B1%D1%8E%D0%BB%D0%B5%D1%82%D0%B5%D0%BD%D1%8C-EDU-Q4-2025>
8. Karakai A., Hatsko V., Savisko M. Online Learning in Ukraine: How It Works and Whether Knowledge Levels Are Declining (Part 1). *Vox Ukraine. Society*, 2024. URL: <https://voxukraine.org/en/online-learning-in-ukraine-how-it-works-and-whether-knowledge-levels-are-declining-part-1>
9. Komersant Ukrainian. About 400 thousand children will continue studying remotely in Ukraine – MES. *Komersant Ukrainian*, 29 August 2025. URL: <https://komersant.ua/en/v-ukraini-blyzko-400-tysiach-ditey-prodovzhat-navchannia-dystantsiyno-mon>
10. Melnychenko A., Zheliaskova T. Transformation of educational process in COVID-19 pandemic: a case of Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute. *Advanced Education*, 2021. Vol. 8, no. 18. P. 4–10. DOI: 10.20535/2410-8286.237575.
11. Ovcharuk O. Challenges, opportunities and readiness for using digital instruments by Ukrainian teachers: 2024 survey results / Institute for Digitalisation of Education of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine. Kyiv, 2024. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746634/1/Ovcharuk%20final_1162.pdf
12. Plakhotnyk O., Burian S. The organisation of the educational process in the distance learning format in the frontline territories during the period of martial

- law in Ukraine. *Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Series "Pedagogy and Psychology"*, 2024. Vol. 10, no. 3. P. 9–16. DOI: 10.52534/msu-pp3.2024.09.
13. Smith K., Gamlem S. M., Sandal A. K., Engelsen K. S. Educating for the future: a conceptual framework of responsive pedagogy. *Cogent Education*, 2016. Vol. 3, no. 1. Article 1227021. DOI: 10.1080/2331186X.2016.1227021.
14. Soter M. Using Zoom in Ukrainian technical higher education institutions. Modern approaches to the introduction of science into practice: abstracts of X International Scientific and Practical Conference. San Francisco, USA, 2020. P. 100–101. URL: <http://isg-konf.com>
15. UNESCO. How UNESCO's Global Education Coalition supports learning continuity in Ukraine. *UNESCO*, 26 June 2025. URL: <https://www.unesco.org/en/articles/how-unescos-global-education-coalition-supports-learning-continuity-ukraine>
16. UNESCO. More than 48,000 Ukrainian teachers enrolled in UNESCO's "Digital Teacher" training. *UNESCO*, 2024. URL: <https://www.unesco.org/en/articles/more-48000-ukrainian-teachers-enrolled-unescos-digital-teacher-training>
17. UNESCO. Supporting continuity of learning in Ukraine: an initiative of UNESCO's Global Education Coalition. *UNESCO*, 2024. URL: <https://www.unesco.org/en/global-education-coalition/ukraine-support>
18. UNESCO. Ukraine: UNESCO trains 50,000 teachers on digital pedagogy. *UNESCO*, 2024. URL: <https://www.unesco.org/en/articles/ukraine-unesco-trains-50000-teachers-digital-pedagogy>